

Prov: Digitalt ansvar och rättigheter

Prov: Digitalt ansvar och rättigheter

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Etik och människans livsvillkor

Tema: Digitalt ansvar och rättigheter

Syfte

Syftet med provet är att bedöma studenternas kunskaper om rättigheter och ansvar i den digitala världen, samt deras förståelse för hur teknologins utveckling påverkar individer och samhälle.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen ska handla om individens rättigheter och skyldigheter i den digitala världen, samt hur teknologins utveckling påverkar dessa. Det innefattar diskussioner om digital integritet, copyrights, och hur man kan agera ansvarigt samt etiskt i olika digitala sammanhang.

Kunskapskrav

Eleven redogör översiktligt för rättigheter och ansvar i den digitala världen. Dessutom kan eleven ge exempel på hur den digitala miljön kan påverka individers val och agerande i olika situationer.

Prov

Faktafrågor

1. Vad innebär digitalt ansvar?

- A) Att dela privata uppgifter offentligt
 - B) Att hantera sin egen digitala närvaro på ett ansvarsfullt och medvetet sätt
 - C) Att kringgå lagar och regler
 - **D) Att ignorera andras rättigheter**
2. Vilken rättighet gäller online angående privatliv?
- **A) Rätten till privatliv och skydd av personlig information**
 - B) Rätten att dela all information fritt
 - C) Rätten att inskränka andras åsikter
 - D) Rätten att bryta mot upphovsrätt
3. Vilken lag skyddar personuppgifter i EU?
- A) GDPR (General Data Protection Regulation)
 - **B) Data Protection Directive**
 - C) Copyright Law
 - D) Social Media Act
4. Hur kan sociala medier påverka våra rättigheter?
- A) Genom att ge oss total kontroll över all information
 - **B) Genom att sprida information som påverkar hur andra ser på oss**
 - C) Genom att eliminera behovet av skydd
 - D) Genom att alltid vara lagliga
5. Vad är en av de främsta riskerna med att inte vara medveten om digitalt ansvar?
- **A) Att utsätta sig själv och andra för kränkningar**
 - B) Att få fler följare på sociala medier
 - C) Att få tillgång till mer information
 - D) Att bli mer populär online
6. Vilken av följande är en skyldighet för individer i den digitala världen?
- A) Att kränka andras rättigheter
 - **B) Att respektera andras integritet**
 - C) Att sprida falska rykten
 - D) Att ignorera lagar och regler
7. Vad innebär upphovsrätt i den digitala världen?
- A) Att man kan kopiera allt utan konsekvenser
 - **B) Att skydda skapare av verk från att deras arbete används utan tillstånd**
 - C) Att dela allt material fritt
 - D) Att ingen kan äga digitalt material
8. Vad är en viktig del av att agera etiskt online?
- A) Att alltid använda falska identiteter
 - B) Att vara anonym i alla situationer
 - **C) Att respektera andras åsikter och rättigheter**
 - D) Att ignorera negativa konsekvenser av sina handlingar
9. Vilket av följande är ett exempel på digital integritet?
- A) Att dela sin plats på sociala medier

- **B) Att välja vilka uppgifter man delar online**
 - C) Att skriva personliga meddelanden offentligt
 - D) Att publicera andras personliga information
10. Hur kan man agera ansvarsfullt på sociala medier?
- A) Att dela allting utan att tänka
 - **B) Att tänka på konsekvenserna av det man publicerar**
 - C) Att alltid vara negativ
 - D) Att undvika att svara på kommentarer
11. Vilken roll har lagar som GDPR i den digitala världen?
- A) Ingen roll
 - **B) Skyddar individers rättigheter och personuppgifter**
 - C) Begränsar individuell yttrandefrihet
 - D) Förbjuder användning av sociala medier

Resonerande frågor

1. Reflektera över hur digitala rättigheter kan påverka ditt eget liv. Beskriv gärna en situation där detta varit tydligt.

Syftet med denna fråga är att ge eleverna möjlighet att koppla sina egna erfarenheter till det teoretiska innehållet.

2. Diskutera vikten av att respektera andras digitala rättigheter. Vad kan konsekvenserna bli om dessa inte respekteras?

Denna fråga ger eleverna möjlighet att framhäva sin förståelse för etiska och juridiska aspekter av digitalt ansvar.

3. Ge exempel på hur företag hanterar kunders personuppgifter och diskussionen kring detta. Vad innebär detta för individers rättigheter?

Denna fråga uppmanar eleverna att tänka kritiskt kring privatliv och kommersiell användning av data.

4. I vilken utsträckning tycker du att regler och lagar är nödvändiga för att skydda individens rättigheter i den digitala världen?

Elevernas personliga åsikter och resonemang kring lagar och regler kan enkelt visa deras förståelse för ämnet.

5. Analysera hur sociala mediers påverkan kan variera mellan olika grupper i samhället. Vilka faktorer spelar in?

Denna fråga ger eleverna möjlighet att se på fenomenet ur flera perspektiv och utmana deras kritiska tänkande.

6. Reflektera över hur teknologins utveckling kan förändra våra

rättigheter framöver. Vilka nya utmaningar kan uppstå?

Denna fråga uppmanar eleverna att tänka framåt och analysera potentiella framtida scenario.

7. Hur kan utbildning om digitalt ansvar och rättigheter integreras i skolundervisning? Ge konkreta exempel.

Frågan syftar till att få eleverna att tänka på praktiska lösningar och vikten av utbildning.

8. Diskutera vilket ansvar individer har för att stödja och skydda andras rättigheter online. Hur kan man främja en kultur av respekt?

Denna fråga ger eleverna möjlighet att resonera kring kollektivt ansvar och socialt medvetande.

Bedömning

Provets faktafrågor ger högst 10 poäng (1 poäng per fråga), och de resonerande frågorna ger högst 8 poäng (1 poäng per fråga). För E-nivå krävs minst 8 poäng totalt, för C-nivå krävs minst 12 poäng totalt (varav minst 3 poäng från resonerande frågor), och för A-nivå krävs minst 18 poäng totalt (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).